

TÁRSASÁGI HÍREK

GYENIS VILMOS

1926–1979

Ismerősei meglepetten és részvétellel, közelebbi barátai, kollégái, kortársai, az ötvenévesek, megdöbbenően és mély fájdalommal, az első pillanatban hitetlenkedve hallották a váratlan hírt: a talpig becsületes ember és megbízható barát, az általánosan elismert tudós és eredményes pedagógus nincsen többé közöttünk.

Gyenis Vilmos 27 éven át dolgozott a budapesti egyetem régi magyar tanszékén, legalább ugyanennyi ideig kedvelt kutatási területén, a 17–18. század világi vagy világias prózairodalmának feltárásán. Hagyományosan elsősorban a régóta ismert emlékiratokat tartották itt számon elődeink, s jó részt éppen Gyenis Vilmos sikeres munkásságának eredményeként bővült újabban e műfaj történeti kör az anekdotával, vagy általánosabban – éppen Gyenis Vilmos terminológiája szerint – a „kisepikával”: ugyancsak neki köszönhetjük az „emlékhagyó írás” találó kifejezést: főként naplókat, diáriumokat, személyes feljegyzéseket sorolt közéjük, amelyeket régebben csaknem kizárólag történeti forrásként tartottak számon, alig vagy egyáltalán nem gondolva a bennük rejlő irodalmi értékekre.

Ha egyszer az 1960–70-es évek magyar irodalomtörténetírását részletesen feldolgozzák, Gyenis Vilmos neve azon kevesek között foglal majd el előkelő helyet, akik műfaj történettel foglalkoztak, s akik eredményesen járultak hozzá a fennmaradt magyar nyelvű írásos anyag irodalmi vonásainak kidolgozásához. Tematikájából következett, hogy nagy érdeklődéssel és megértéssel fordult a kisemberek irományai felé, melyekből alapos eszmetörténeti iskolázottsággal és történeti tájékozottsággal emelte ki a feudalizmus bomlására utaló elemeket, s fedezte fel a szerzőkben a későbbi, szélesebb polgári olvasóközönség számára dolgozó literátus vonásait.

Magyar irodalomtörténeti kutatásaiban a hazai eredményeken kívül főként francia nyelvismerete és a legújabb francia szakkönyvek beható tanulmányozása segítette. Nyelvtudása képesítette, hogy külföldi konferenciákon méltóképpen képviselje a magyar tudományt; felkészültsége,

hogy itthoni ülészekokon tartalmas előadásokat tartson. Kandidátusi disszertációját Hermányi Dienes Józsefről írta; nagy, de talán még pótolható veszteség, hogy az utolsó simításokat nem végezte el rajta, s nem adta nyomdába. Szétszortan megjelent tanulmányait is érdemes lenne legalább most, halála után kötetbe gyűjteni.

Emberi alakját ismerősei és barátai őrzik; tudományos munkásságának legnagyobb elismerése az lesz, ha kutatásait tanítványai folytatják majd tovább.

TARNAI ANDOR

BESZÁMOLÓ A TÁRSASÁG 1979. ÉVI MUNKÁJÁRÓL

VÁNDORGYŰLÉS

Társaságunk és Borsod-Abaúj-Zemplén megyei tagozata 1979 május 25–27 között Miskolcon rendezte meg 44. vándorgyűlését. A vándorgyűlést a TIT irodalmi választmányával és megyei szervezetével, a Hazafias Népfront megyei bizottságával, a Magyar Írók Szövetsége Észak-Magyarországi Csoportjával és a Napjaink szerkesztőségével közösen rendeztük, amelyet Csótai János tanácselnökhelyettes és Tolnai Gábor nyitott meg.

Az elhangzott előadások alaptémája „A két világháború közötti magyar próza” kérdése volt, amelyről bevezetőt Pálmai Kálmán tartott. Az előadások e korszak egy-egy jellegzetes műfajának problémáját vizsgálták meg. Nagy Péter a novellaforma fejlődéséről tartott előadást. Tarján Tamás a mese funkcióját vizsgálta a regényben, Miklós Róbert a bestseller sajátságairól beszélt, Nagy Sz. Péter az esszéregényről, Bata Imre pedig a szociográfiai és önéletrajzi irodalomról.

A harmadik napon a megye irodalmát, íróit Papp Lajos mutatta be.

A vándorgyűlés résztvevői Prügyön megkoszorúzták a Móricz-házat.

Az ülészek elhangzott előadásait közölte a Napjaink 1979/7–8. száma.

A MÓRICZ-EMLEKÜLÉS

Móricz Zsigmond születésének 100. évfordulója alkalmából 1979 október 27–27 között emlékülést rendezett a Magyar Tudományos Akadémia Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya, a Társaság, a Magyar Írók Szövetsége és Debrecen megyei város Tanácsa.